

de smaa Brug, her er Tale om, og de, der blev beskyttet ved Loven om Brug af Huse paa Landet, har været mindst paa Højde med det Landbrugskulturtrin, hvortil Ejendomsbesidderne er naaet paa deres garanterede Brug. Det er vistnok netop Ejendomsbesidderne, som i ikke faa Tilfælde har staaet tilbage, idet de paa et vist givet Tidspunkt har manglet Driftskapital; de har haft deres Ejendomme overprioriteret i den Grad, at de ikke har været i Stand til at indsætte nye Maskiner, Besætning og især Heste.

Jeg kan derfor absolut ikke dele de Udtalelser, Landbrugsministeren fremsatte om Ejendomsretten. Jeg ved godt, at det i første Omgang kan have sine Fordele at blive Ejer, men i det lange Løb tror jeg, at det, det for Mængden gælder om, er, at Brugsretten er garanteret. Men i Krigsperioden var der Angst at spore hos alle de Mennesker, som var inde under de Brugsformer, jeg her nævner. Den Mand, jeg har nævnt gentagne Gange i Fjor og i Aar, som blev afskediget fra sin Plads og jaget væk fra sit Hjem, hvad jeg i hvert Tilfælde vil betragte som en Krænkelser af hans Ejendomsret, maatte gaa hen og købe sig et gammelt Hus, hvad der var i høj Grad skadeligt for ham. Ganske vist var han Fagforeningsmand — men der skulde da ikke være Straf, fordi man vil være med i den fælles Organisation og derigennem hjælpe sin Stand og sin Klasse op.

Bestemmelserne i § 5, som for Resten alle Lovforslagets Bestemmelser, kan jo nærmere overvejes i Udvalget.

Om der skulde komme et Brud i Jordlovgivningen ved de Bestemmelser, vi foreslaar her, ser jeg ingen Ulykke i; selv om vi ikke bevarer Kontinuiteten fra Fædrene for Fremtiden, betyder det ikke noget for mig. Det, der er det væsentlige for Socialdemokratiet, er, at Brugsretten under alle mulige Forhold bliver absolut beskyttet, hvor vedkommende Bruger skal yde personligt Arbejde eller Kapital til Hjemmets Etablering.

Martin Hansen: Vi har nu adskillige Gange her i dette høje Ting beskæftiget os med Fæsteejendomme og med Brug af Huse paa Landet. Jeg forstaaer de ærede Forslagsstillere saaledes, at det Lovforslag, de her har forelagt, er en Videreførelse af den Fæstelovgivning, vi har vedtaget de sidste Aaringer. Hvorvidt de har været heldige hermed, eller hvorvidt de her er gaaet for vidt, er igen et andet Spørgsmaal, som trænger til en nærmere Prøvelse, men jeg tror, at der hersker nogen Uklarhed med

Hensyn til den Lovgivning, som vi i Øjeblikket har paa dette Felt. Jeg er ganske enig med den højtærede Landbrugsminister i, at det bedste vilde være, om de Lejehuse, der endnu er tilbage, overgik til Selveje, men man har manglet Grundlag for at tvangs-sælge disse Ejendomme, og derfor er de hidtil ikke blevet taget med.

Jeg skal ganske kort erindre om, hvordan Forholdene her ligger. Ved Loven om Fæstegods' Overgang til Selveje og om Brug af Huse paa Landet af 30. Juni 1919 er medtaget alle Fæstegaarde, som er Fæstetvang undergivet, og det vil sige i Henhold til Loven af 9. Marts 1872 § 4, at alle Gaarde, som har to Tønder Hartkorn eller derover, for saa vidt det ikke er en Hovedparcel — hvis det er en Hovedparcel, falder den ind under Fæsteloven og er Fæstetvang undergivet, selv om den maatte være under to Tønder Hartkorn —, skulde overdrages til Selveje, medens de Ejendomme, som man kalder Tiendegaarde, som Ejerne havde erhvervet sig i Henhold til Lovene af 1861 og 1872, ikke faldt ind under disse Bestemmelser; disse sidste er altsaa overgaaet til Ejerne til fri Raadighed, han har kunnet sammenlægge dem til store Gaarde og lægge dem under Hovedgaarden, ganske som han vilde, indtil Fæsteloven kom, der bestemte, at de Ejendomme, der ikke var inddraget, skulde opretholdes som selvstændige Brug. Derimod blev to Kategorier af Huse taget med, fordi der paa dem hvilede en Servitut, en Forpligtelse, om man vil, nemlig at de ingen Sinde kunde nedlægges som Huse. Det var Huse, der var oprettet i Henhold til Forordningerne af 1791 og 1805. Ved den første Forordning havde Ejeren faaet Tilladelse til, naar det havde vist sig ugørligt at faa bortfæstet en Gaard, at inddrage den mod Forpligtelse til paa den nedlagte Gaards Grund at oprette tvende Huse med 6 Tønder Land omliggende Jord til; disse maatte ingen Sinde nedlægges, men skulde vedblivende opretholdes som Huse. Forordningen af 1805 bestemmer, at hvor en Gaard inddrages til Skov i Henhold til Bevilling, skulde der i dens Sted oprettes tvende Huse med Tillæg af 3 Tdr. Land Jord; heller ikke disse maatte nogen Sinde nedlægges. Endelig gennemførtes ved Loven af 1902 den Bestemmelse, at alle de Huse, som havde været bortfæstet fra 1850 til 1. Februar 1903 og endnu paa det Tidspunkt var bortfæstet, ingen Sinde maatte nedlægges. De er matrikuleret som Fæstehuse. Alle de her omtalte Huse er efter Fæstelovens Gennemførelse overdraget til Selveje.